„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом петком недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
за целу годину . . . . . 14 ф. — н.
за по године . . . . . 7 ф. — н.
за четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
за 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру).
за годину 35 дин. на пола године $17\frac{1}{2}$ дин. на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг плаћа се по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 115. У Новоме Саду у уторак 29. јула (10. августа) 1880. ГОДИНА XV.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ“.

Дарувар, 25. јула. Петар Забрдац данас наглом смрћу умрло.

„ИСТОК“ О НЕМАЧКОЈ.

= Београдски „Исток“ доноси у 88. бр. свом од 25. јула уводни чланак поводом одашиљања немачки финансијера и штабни официра у Цариград, као бајаги да тамо припомогну на делу преустројству отоманске царевине“.

Кад се у обзир узме познати, и неоспорни одношај „Истока“ онда се мора и то узети: да није случајно, да овај „панегирик“, ова „апологија“ Немачкој и односно Бисмарку изилази у ове дане. „Истоку“ је политика Немачке спрам истока „неинтересована“, сасвим безазлена, јер је ова изјавила: „да нема интереса на балканском полуотоку“, као да потискивање друге државе на исток неможе бити за Немачку сад посредни, а кад тад и непосредни интерес народни. По „Истоку“ Немачка „у племенитости својој“ уступа Турској неколицину своји синова. Дуго би било сав чланак саобштити, ми ћемо нека значајнија места повадити, да се види, како „Исток“ пише о држави, која је на све стране припознати непријатељ славенства у обште, па и источни народа, и која је најкривља судбини Босне и Херцеговине.

„Ми смо пише „Исток“ вазда одавали заслужну пошту великој и мудрој немачкој спољној политици, а нарочито се дивимо таленту и енергији једног Бизмарка, који је сразмерно кратко време ујединио немачки народ и створио од краљевине Пруске једну од најснажнијих јевропских држава: немачку царевину. С тога смо у свакој прилици тражили пријатељство те царевине и трудили се, да не помутимо ни чим добре односе што су их наши државници, у потпуном разумевању наших политичких прилика, умели да утврде се саветницима цара Вилхелма. С тога и у овом у неку руку изненадном чину не гледамо ми као неки други, тенденциозну намеру управлену против источних народа или чак и тежњу Немаца да познатом њиховом навалом на исток јевропски и уносом културе у те досад одвише запуштене крајеве, намерно инсценирају делимично германизирање у турској највишој управи, како би после лакше са те важне и упливне тачке руководили општу германизацију истока, већ једино добру (!) вољу немачки државника, да указивањем јаке моралне припомоћи олакшају Турској излаз из саданји неприлика и припомогну државницима њеним, да лакше створе трајније односе у земљама, што ће преостати Турцима. Ко дакле може у том акту гледати друго што до човечност? (?!!) Немачка мисли, да је први услов за преусвојство државе, уређење њених финансија и њене војске, те у племенитости (!) својој уступа Турској неколицину својих синова, о којима је уверена да су способни и кадри да изврше задаћу, која им је намењена. То је све.

„Сумњичећи спољну политику немачке државе и подмећући јој одвећ себичне намере, покушали су ти страни листови да на самом истоку изазову неповерење према немштини, те су и у том подметули Немачкој кривицу и злу намеру, што данас на престолу Румуније седи Хохенцолер, што у Грчкој краљује Немац, а у младој бугарској кнежевини влада такођер немачки принц. Ми смо далеко од тога да делимо то мишлење, али се ипак заустављамо пред овом куриозном појавом, од које многи мисле да може бити опасна по источне народе и који у претераној (?!) жудњи за вишим политичким комбинацијама чак се тако високо, ил ако се хоће тако далеко узнемирише, да личној владавини Немаца у Атини, Букурешту и Софији придодају у најновије још једно средишти, ког су се ђоја доватили Немци, а то је Цариград, у коме ће од сада немачки државници управљати политиком. Другим речима: мисли се, да је одлазак и бављење немачких стручњака у Цариграду истоветно са постављањем немачке крви на престолима Грчке, Румуније и Бугарске.

Ми све то приписујемо (!) случају, и ако нам у неку руку изгледа чудновато, да се уплив немштине на балканском полуострову опажа сваким даном све јасније и то у форми, што највише може да оправда разнолика тумачења.“

Ми разликујемо немштину од немачке државе; и ако не одричемо, да међу Немцима као и у сваком народу има шовиниста, који својим културтрегерством желе да усреће цео свет, то ипак дајемо израза нашем најдубљим (?!) уверењу, да немачка државна мисао не гаји (?) жеље и тежње немачких шовиниста, јер нас у томе учвршћује географски положај немачког цкрству, који баш никако не може имати интереса на истоку, а још више реални правац немачке политике, којој је једино пред очима државни интерес, те подједнако има против себе шовинисте као и клерикалце и социјалисте немачке.“

„Пре би се могла друга тежња подметути Немачкој, да прогна ил изједначи туђ уплив на истоку, али о том — кад прилике настану.“

Дакле Немачка баш никако неможе имати интереса на Истоку? И који је то „туђ уплив на истоку“, којем би прогнање или изједначење (?!) Немачкој подметути се (!) могло? Па се онда још жали и тужи на — Русију?

Политички преглед.

Липски лист „Гр'енцботен“, који кад и кад из Берлина добија по који редак за своје ступце, доноси врло оштро написан чланак под насловом **„Русија на Дунаву“** и у њему криви Енглеску, да она потпомаже руске сплетке на Дунаву, што их спују, да униште уплив Аустро-Угарске на тој реци, нарочито у јевропској подунавској комисији. Британски заступник првом је поднео предлог, који на то смераше, да се Аустро-Угарска са свим искључи од надзора пловидбе међу Галцем и Ђерданом. Бојећи се, да би се берлинским уговором правило сметње том умишљају, Енглеска је спремила и други предлог, који на то исто смера, само тај смер другим начином постизава. По том предлогу јевропска би комисија, у којој Русија већ има гласа и места, свој авторитет до Демир-капије протегла а Србија и Румунија имале би онда такође гласа и места у стварима, што се тичу Дунава више Галаца. По томе би, веле, Русија у комисији имала три гласа у свим политичким и комерцијалним питањима, што се тичу најважнијег дела Дунава. Енглеска и Русија надају се, да ће за тај предлог задобити Италију и Француску. Са свим је и право и здраво, да сама Аустро-Угарска не господари на оном деду Дунава, што удара о српску и румунску обалу, особито од кад су Србија и Румунија постале независне државе. Чудновато је, да бечки и пештански словенофопски листови, који су пристали уз вику свог липског друга, сматрају, да би Румунска у подунавској комисији свагда стојали уз Русију, а против Аустро-Угарске и Немачке. Та они су до сад свету силом хтели да докажу, да Русија нема у Букурешту никака уплива, да су тамо Аустро-Угарска и Немачка „све и сва“.

Интерпретишући вест о намери, да се уплив **Аустро-Угарске на Дунаву** паралише коалицијом Русије, Енглеске, Србије и Румунске, ако не и са свим потисне, „Пешт. Лојд“ који је до јуче гладио Румунију, подиже сад грају на њу. Он мисли, да се Енглеска и Русија при том умишљају хватају за 44 чл. берлинског уговора, у ком се наређује, да се силе на годину дана пре, но што престане функција подунавске комисије, морају погодити, или да се продужи пуномоћ комисији, или измени, — па вели дословце: „Смишљају дакле „реформу“, којом би се дух и смисао берлинских одредаба гледе подунавске комисије са свим изменио и поништило начело, ког се конгрес при претресу подунавског питања држао, поништило на име чување потпуне и не ограничене слободе пловидбе по Дунаву и одлучни уплив Аустро-Угарске у интересу те слободе. То је го чин, колико се из горње (липске) вести даде извести. У првом реду дакле имамо посла с одлучно непријатељским чином енглеског кабинета, који (чин) нам јасно показује, чему се монархија има надати од гледстонове политике. Не да је управљена она против тобожње похлепе Аустро-Угарске за ширењем, или против даљег захватања наше моћи на Балканском полуотоку; она што више хоће да завојшти на нас на нашој рођеној области, да у наша права и непосредне интересе дирне. Ми не сумњамо, да наша дипломатија не ће моћи врло делотворно употребити реч „Hands off“ коју је енглески премје у свет пустио. На то дакле не ћемо данас ни једну реч да потрошимо; имаћемо довољно прилике, да проговоримо о нашем одношају к Енглеској. Енглеско држање није нас ни изненадило. Енглеска — осим свега другог — мисли, да је њен природан интерес, да Аустро-угарску трговину с доњег Дунава потисне. Чудновато је само, што Румунија, као што се из саопштења „Гренцб.“ види, приклања ухо руско-енглеским сплеткама. Баш у потоње време мишљасмо, е је наступио обрт у румунској политици, јер су у Букурешту на послетку увидели, да Румунија у ствари нема да бира између Русије и Аустро-Угарске, по тшо је њени битни интереси безусловно упућују на заједницу с нашом монархијом. Нарочито пак у подунавском питању са свим је неразумљиво, како се румунска влада може ставити у опреку с Аустро-угарском политиком, а у хатар Русији.“

Из листова.

„**Обзор**“ од 6. августа по рим. говорећи о допису из Берлина у „Преси“, који је у прошлом броју био предмет наше расправе, завршује своје разлагање овим речима:

„Нема дакле никакове сумње, да Немачка и Аустрија свим притиском делују на Србију, да ју добију за своје основе. Није ни то без интереса, да је цар Вилхелм у Емсу поделио велики немачки ред кнезу Милану, да је кнез Милан желио, и да му је жеља била испуњена, да свеже изравне дипломатске одношаје с Немачком подигнућем посланства у Берлину.

Из официјозног повиварства провире, да се ради предобити Србију највећма тиме, што јој се слика погибељ, да ће ју Бугарска помоћу Русије прогутати. Немачка и Аустрија граде дакле највише на антагонизму између Бугара и Срба.

Пође ли немачкој политици за руком раздвојити славенске кнежевине, потиснути ће се Аустрија из Новог-Пазара у Солун, а преговоре с Турском, ако би у ту сврху били нуждни, водио би за њу на Порти један Прус. То би било практично тумачење аустријско-немачкога савеза.

Шта ће на то Русија и Енглеска, доказати ће догађаји.

ДОПИСИ.

У Госпићу на св. Илију. И овамо је стигао позив управнога одбора Матице српске на уписивање за чланове матичине. Политично кретање наше српске браће у Угарској, Срему, Славонији, Хрватској и Далмацији, као и књижевну радњу пратимо ми будним оком. Примјетили смо, да је она бујна радња на књижевном пољу нешто малаксала. Многи мисле, да је томе доста криво и то, што млађани брат Србин чим пером мане одма се маша неблагодарног политичног поља. А ја би рекао, да је више томе крива новчана оскудица, као што нам и управни одбор матичин каже. Шта да чинимо дакле? Добро, сваки поједини Србин нека настоји дан и ноћ да што више скупи чланова Матици српској, па да видиш како ће брзо нестати мутније облака испред родољубивог ока српског.

У нашем граду Госпићу има лијепи број одлични, имућни и добри Срба грађана, који су у стању више него прописани улог за чланство наједанпут положити, н. пр. Н. Ристовић, Борић, Медаковић, Вујновић и т. д. све по избор јунаци српске развијене свјести. Ту је и добри прото Петар Мандић. Такођер и из Оточца могли би добити кога члана Матици српској, н. пр. М. Гроздановић, Коста Поповић добростојећи Срби а без дјеце, па честити Србин Дане Вуксан итд. Е па ту је и вредни парох Илија Машић, шта он ћути?

Узмемо ли даље шематизам наше српске дијецезе горњо-карловачке, кога је г. владика Теофан издао, наћићемо 140 парохија односно црквени обћина; 165 српски свештеника са 263 хиљаде (и још више) српског народа. Да је среће, а биће је ако бог да и развијена српска свјест — ето на стотине чланова Матици српској из наше дијецезе само. Радимо колико који више може. Неплашимо се ни малог броја, сваки родољуб нека нађе ма само и једног члана, па ето: зрно до зрна погача, камен до камена палача. Што ћутиш ћутиш Србине... протари очи просвета те зове.

Допустите ми и ово: Данас узе у руке извјештај Матице хрватске за годину 1879. пак се чудом зачуди кад нађох међу подупирајућим члановима Матице хрватске уз одрасле Србље још и невину српску децу доњогимназијалце, које је м. хр. повјереник г. др. Петар Томић прибавио. Неће нам се а и неможе замјерити, што ми замјерамо г. Томићу, зашто српску омладину и Србе у опће непусти на миру, кад их некуни као предбројнике на љетопис српски, које мање košта, него бити приносници м. Хрватске.

Па и г. Пајо Орешковић равнатељ грађанске учионе у Оточцу тера подобни занат. Тако и он у Оточцу за приносника Мат. хрв. врбује Србе. Кад би ми Срби били тако материјално снабдјевени, да би могли подупирати и српску и хрватску Матицу неби ништа имали против рећи — братинске слоге и јединства ради — ма овако како стојимо морамо довикнути Петру и Павлу: себи руке дјевери — оканте се пропаганде те!

Вргин-мост на дан св. Илије. Приликом одржавања данашњег црквеног збора у вргинмостској парохији, имали би неке околности навести, и то једне које би се тицале самог мјеста, — а друге у обште, али и једне и друге тичу се општих народних интереса, па за то ваља их путем јавности дати, пошто нам се види да је јавност најбољи љек против сваког навађаштва.

После свршене божије службе паде нам на очи то, — што по овдашњем обикновеном обичају свештеници сви несастадоше се код местног пароха на „братски обед“, — али из те мисли на брзо нас изведе поглед на једну покрај цркве из средњег вјека стојећу напуштену „руину“, — која је некад била „парохијална кућа“, — те мјестни парох немогућ ту становати, станује код своје собствене куће, која је подалеко од цркве, те при таковој околности усрдном и братском позиву мјестног пароха, многи свештеници немогући се одазвати, — него ту код цркве у средини народа са својим присним пробавише тај збор.

Врло је лепо да свештеник — као што овде — има своју собствену кућу, те с тим да обезбеди своју и онако после своје смрти, ничим прошкрбљену породицу, — али са друге стране гледајући то повлачи за собом врло неугодне посљедице, па пошто те посљедице долазе увек на уштрб јавног општег добра народног, то она прва — од приватне нарави околност, — за избегнути те по народне интересе неповољне околности, мора сасвим да исчезне, јер овде у нашим крајевима има много места, где свештеник имајући своју кућу, „парохијални дом“ ма био он и у најбољем стању, остави својој судбини, који кроз неколико година постане права „руина“ као што је ево и овде случај а и на многим другим местима као н. пр. у Блатуши, Вемуну итд., па пошто је наравно на свету све смртно, то онда иза смрти тога свештеника (који има своју кућу) какове неприлике долазе, незна се јесу ли веће, или по дотичну црквену опћину, која је обвезана правити парохијални стан, или по новодошавшег свештеника, који пошто се такови случаји већином на селу догађају, нема се онда где сместити, али крајем овије и по једну и другу страну неприлика, оваквим случајевима у неком виду спречава се и сам слободни избор пароха, јер било је случајева, да се некоји свештеници онда понуђавају опћинама, и без од опћине набављања стана, а и саме опћине са обзиром на материјалне жртве, могло би се догодити (као што је веће и било) да би се највише врзле око онога, који не би искао од опћине стана, а оваково незаконито пактирање повукло би за собом опет ту посљедицу; трвење између свештенства и опћина, јер кад би се случајно где догодило, онда би видећи и друге опћине то, искале од своји свештеника такове и том подобне „концесије“.

За то са обзиром на овакове неугодне посљедице, које су из овакови случајева веће произилазиле, а и у напредак порађати се могу, нужно би било, да „епархијска управа води евиденцију о томе, какови су и где постоје „парохијални станови“, и да ли баш дотични парох станује у њему, и ми се тврдо надамо, да докле год на челу те наше „епархијске управе“ буде седио наш Г. дијецезан, — да он за љубав ничијег приватног интереса — неће запостављати тако обште народне интересе, — наиме својом до сада у овој Дијецези опробаном праведном „енергијом“ неће допустити, да који од подчињени му свештеника својевољно тако напушти „парохиални стан“ и с тим широм отвори врата изложеним овде неприличним последицама. —

Дакле по што је овоместне парохије „парохијални стан“ постао „руина“ — а то истину рећи морамо, није учињено кривицом садашњег пароха, — него то је грех још одавна његови предшественика, — и пошто је и сама црква — стара и сва дрвена, будући у рушевничком стању, то би нам врло мило било, кад би чули, да је наш велевредни г. котарски предстојник Красник високом главном заповедништву ставио предлог, да се са обзиром на оваком слабом стању цркве, по примеру чињеном и на другим местима из државног средства, нова црква, назида, али не на досадашњем месту, која је до по сата одавде од главног друма удаљена, и на са свим забитном месту, него овде у месту, где је не само главни друм, него је ту седиште политичних власти обћинског и котарског уреда, мушке и девојачке школе, свакидашње поште итд. — а с тим пренешењем цркве из досадашњео њевиног места овамо, где су овакове, што по саобраћај људски требају, повољне околности, — постигла би се још једна опште корисна цјел, а то је, по што је Вргин-мост како у месту, тако и у околини са свим чисто „српско место“, то сам учињени чин, — наиме пренашањв цркве у Вргин-мост, прилагодио би, или боље рећи повукао би за собом те околности, да би се оближње парохије, онда бливине ради са свим лако могле „аранђерати“ односно „афиљерати“ Вргин-мосту.

Оволико о Вргин-мосту, а о аронђерању односно афиљерању парохија у обште, други пут посебице, јер то „регулирање“ по неким местима овде управ тако рећи морало би се предузети, и то било би како у интересу самог дот ично народа, тако и у интересу тога, што би се стим нешто помогло и самој већ код нас знатно наступившој оскудици иа свештенству. —

Народна просвета.

Изишао је „програм српске православне велике гимназије Карловачке“ за школску годину 1879—80. Уводни је чланак „О спаривању и оплођивању у животиња у опће, а особито о партеногенези у пчела“ од проф. Јована Живановића. Та нам запимљива расправа тумачи и објашњава чудновату појаву, како се гдекоје животиње рађају а да женка с мужаком и не дође у додир. Матица носи клицу у себи за мушки род, трут пак носи у себи клицу животну за женски род; ако се матица не оплоди, ипак за то имају јаја услова да живе, само што се из тих јаја развијају трутови, мужаци; оплоди ли се матица, онда из таквих оплођених јаја постају или матице или пчеле раденице (неразвијене женске).

У другом се чланку настављају животописне црте добротвора професора и управитеља гимназије карловачке и то Јаковом Герчићем бившим управитељем гимназије. Чланак је од управитеља Стевана Лазића, и критички описује живот и рад тог велезаслужног мужа. Под III. стављен је наставни нацрт за школ. год. 1879—1880. и то по предметима. Под IV. су имена патрона, куратора и професора, ових последњих било је 13 с управитељем заједно; име гимназ. послужитеља пак блиста се одмах иза професорске колегије. Под V. су високе наредбе и важнији дописи; под VI. учевна средства; под VII. је гимназијски летопис, из ког видимо споменицу пок. Атанасији Поповићу, проти, који је још за живота гимназији поклонио 10.000 ф. а. вр. Под VIII. су стипендисте, њих 23; под IX. испит зрелости и видимо да су га 6 ученика положили; год X. је објава, под XI. извештај о беседи. Укупни је приход био 489 ф. 54 н., трошак око приређивања 114 ф. 61 н. подељено ученицима 310 ф. заостаје ученицима у штедионици са старим улогом 235. ф. 53 н. н. Под XII. је класификација, а XIII. нам показује таблични преглед ученика. Уписаних је било 219, и то православних 191. римокатолика 27, аугсбуршко-еванђелиста 1. При крају шк. год. остало их је свега 205. По напретку добило их прву класу с одликом 35, прву класу 105, другу класу 33, трећу класу 3, дозволу поправке добили 27, неиспитаних 2.

С радошћу констатујемо, да и тај наш просветни завод напредује у сваком смислу; с наше стране му кличемо: vivat, crescat, floreat! — и —

Изјаве српских општина.

Досад су ове општине закључиле претставком на саборски одбор тражити што скорији народно-црквени сабор због промене у српској хијерархији:

Нови Сад, Чуруг, Вел. Кикинда, Рума, Башахид, Итебеј, Баја, Сента, Сентомаш, Суботица, Моле, Вел. Бечкерек, Карловац, Петрово Село, Митровица, Пакрац, Госпођинци, Турија, ђала, Шид, Адоњ, Сомбор, Фаркаждин, Ст. Бечеј, Меленци, Вршац, Ада, Брђани, Јабука, Чаково, Сенђурађ, Ириг, Дивош, Жабаљ, Черевић, Беочин, Паланка, Перлез, Чалма, Панчево, Врховине, Вел. Поганац, Борово, Варјаш, Вуковар, Бела Црква, Тамишвар, Негославци, Каменица.

Нови Сад 28. јула. У 112. бр. овога листа изишао је допис под насловом „Сомборски листови“ од Д. К. Сомборски лист „Родољуб“ осу се на тај допис у свом 30. бр. са свима могућим придевима. Ми нисмо у оном допису нашли онога, што „Родољуб“ налази или назире, као да: „намера није чиста“, да је „намера злонамерна из какве злобе и пакости,“ да ту има „дрскости и крајњег безобразлука“, јер онда допису не би дали места у листу. Нисмо ни на то помислити могли, да је дописнику „друго било на уму, кад је писао критику“, јер се то друго ваљда не би тицало свију листова, него једног или другог у Сомбору. Критика се односила поглавито на језик, слог. Ми ни наш лист у том погледу не изузимамо од замерке да има мана у језику, слогу, премда мислимо да је правилност слога главнија у књижевним и школским, него у публицистичним производима. Нисмо филолози, али нам се учинило, да је у допису било умесни примедаба у погледу језика, ако и нису све умесне, што није наше расправљати, него стручњака. Та сувиша „осетљивост“ не слаже се са појмом слободне пресе. Оволико приметиомо листа ради, јер се онде посредно и њему „преговара.“ Неће нам се ваљда замерити, ако овом приликом две три приметимо и на приватно писмо, што је у том погледу уредништву дошло Дотични врсни пријатељ овога листа односи критику дописникову највише на учитељску школу у Сомбору, за коју се вели, да се у њој српски језик бајаги рђаво изучава, и да се учи Вујићева а не Даничићева граматика. Дотични наш пријатељ примећава да се од шест година овамо учи, а и пре тога га времена г. Ј. П—ћа да се учило по Даничићевој граматици. Како он не налази да је нужно, да јавно одговара писцу „који у свом чланку показује, да незна ни како постоји будуће време у срп. језику то ми поводом овим из писма исправљамо навод дописников. Примећавамо и то: да се дописи тичу уредништва у опште, а у овом случају особено да се дотични пријатељ не може жалити на адресата, него баш аво хоће на старијега му судруга. Напослетку буди и том примећено, да смо имали на уму оно место где дописник наводи: „да који учитељ није видио Нови Сад (или Новога Сада?) — какве су данас прилике — не треба да је народни учитељ,“ учинити противну примедбу, али нам се то у послу омаче, с тога сад примећавамо, да је тај назор претеран и неоснован. Кад би уредништво политичног листа, које и онако према „озгоре“ мора да иде „по углељу“, још и иначе морало презати и сваки израз дописа мерити на „.децималној вази“ то би онда било на вечитој муци. Ми и онако опомињасмо и опомињемо дописнике да се чувају приватно-лични и листу и публици досадни увреда, но у оном допису ни смо таке назрели. Јавне су ствари за јавну критику, путем пресе, а погрешан суд исправља се истим путем. —

Кад смо горње већ у штампу дали, приспе нам подужи „одтовор Родољубу“ од писца дописа, који се подписао. Ми не можемо, даљој полемици о тој ствари места дати, нарочито кад се одговара на оно, што је у другом листу писано, јер није нам до препирања са листовима, који имају други задатак. Нека је доста на ономе, што горе рекосмо.

— Из Каменице јављају нам, да је тамошња српска црквена општина у својој главној скупштини, држаној 24. јула једногласно закључила, да се потпомогне молба ради што скоријег сазива српског црквено-народног сабора.

НОВИЈЕ.

— Српски кнез Милан приспео је 26. јула у вече у Ишл и одсео у једној тамошњој гостионици.

— Из Беча јављају „П, Л.“ по цариградским вестима, да је скоро извесно, да ће се црногорско питање мирним путем решити. 25. јула предана је Порти нов нацрт дулцињске границе, који до 23. није био готов.

— Истом листу телеграфају из Котора, да је турским царинским властима у Дулдињу заповеђено, нек буду спремне за полазак.

— Истом јављају из Скадра, да има неколико дана, како се око Туза непрестано чаркају. Црногорци огледају 23. јула, не би ли код Фундине продрли, но Хоти их потисну на Голубовце. Црногорци су имали губитка. 24. јула било је боја код Матагоша, у ком су опет Црногорци били тучени. Од Арбанаса четворица погинула, седморица се обрапила.

— У Пловдиву се говори, да Порта иште, да се Источна Румилија разоружа и да један део своје народне војске распусти.

— Досадашњи француски посланик у Београду, бар. Мичел, премештен је у Атину у истом својству, а на његово место у Београду дошао гроф Канкло.

☛ Поштоване дописнике умољавамо, да, као што је то у позиву на претплату јављено: да изволе дописе своје адресовати на „уредништво Заставе.“

Уредништво „Заставе.“

Разне белешке.

(Др. Танер.) О посту дра Танера јавља један телеграм од 21. о. м. из Њујорка ово: „Др. Танер добро је спавао у очи недеље и јуче у јутру добро је изгледао. Јуче му је час по било зло. После по дне покуша, да се обуче, али није могао, јер му беше зло. Јуче није ништа пио, осим малчице угљено-киселе воде. Око 9 сах. у вече легне, и чинило се, да спава. Др. Танер, кад је последњи пут динамометром мерен, био је тежак 82 киле. Температура у њ беше јуче 98. 4, а било 78. Његови лечници држе, да је слабији, и мисле, да му је стомак врло надражен. Данас је др. Танер првом признао, да се осећа слабим, али још једнако живи у тврдој вери, да ће успети у свом подузећу. Очи му потамнеле, језик влажан, а лице му упало. Сваки му је час зло, те једнако пије минералну и топлу воду. Јутрос се возио по перивоју. У 2 сах. после по дне било му ударише 74 пута, температура 99, а дисање 15.) На динамометру претегао је 82 киле.“

(Хаселман,) познати вођ немачких социјалних демократа и народни заступник на немачком сабору, умакао је у Америку, по што је за собом оставио многе дугове. Вели се, да се друге социјално-демократске вође радују, што су се опростиле Хаселмана.

(У Француској) је месеца јула уништо 17 милијуна пореза преко прорачуна.

(Рошфор) овако тумачи значење назива „опортунисте,“ који он сад употребљава: Опортуниста је човек, који редовнике (конгреганисте) растерује, не би ли слободоумницима задовољштину дао, и који их одмах пушта да се поврате, не би ли се католицима допао.

(Јевреји министри;) Јосиф, син| Јаковљев, кад је аванзовао за тајног саветника Фараоновог, онда је владао у Египту. Сада Јосиф као што пише „Дахајм,“ има много својих посљедовалаца и колега и у хришћанској јевропи јер у новије доба многи Јевреји или људи њиховог порекла, седају па неке фотеље министарске. Један између њих, као најглавнији, Бенијамен Дизрајели, Ерл Биконсфилдски, сада је оставио меку министарску столицу; међутим, друга његова браћа их заувимљу. Дизрајели припада Сефардима т. ј. оној врсти шпанских Јевреја, које је света инквизиција протерала из Шпаније и који су се настанили по острвима средиземног мора и око њега, па дођоше чак и у Енглеску, где се око половине прошлог века настанио и његов дед, Исак Дизрајели. Као што му је име чисто јеврејско, тако ни у спољашњости својој, ни у својим штампаним делима не може да сакрије свој „јеврејски дух.“ — Тако је исто од правог његовог порекла био и Ашил Фулд, министар финансије под Наполеоном III. — У Прајској, бивши министар пољске привреде, Фридентал као и садањи министар правде, Фридберг јеврејског су порекла. — Др. Унгер и др. Главер, до скора министри аустријски, Јевреји су. Сада је аустријски министар за спољне послове и наследник Андрашијев, барон Хајмерле, Јевреј, чији су тек родитељи прешли у хришћанску веру. Хајмерле је почео, као и Андрашија, своју каријеру као револуционар. И он је био 1849. осуђен на смрт, а спасао га је г. Хибнер. — Један јеврејски лист радује се, што „њихов ђеније“ долази до признања и вели: виде се знаци, како ће помоћу божијом Јевреји опет толико у свету задобити, колико су изгубили, и да ће они бити луч свију народа!

Ред пловидбе

путничких пароброда од 21. априла почињући, до даље наредбе.

од **Новог Сада** у **ЗЕМУН**: сваки дан изузимајући уторник, у ½5 сата по подне.

од **Новог Сада** у **ТИТЕЛ** средом и недељом у ½5 сати по подне.

од **Новог Сада** у **ОРШАВУ-ГАЛАЦ** и **РУШЧУК-КОСТОЛИ**: понедељником, четвртком, и суботом у ½5 сати по подне.

од **Новог Сада** у **ПЕШТУ**: сваки дан изузимајући петак у ½11 сати пре подне.

Отправништво.

Курс бечке берзе 28. јула (9. авг.)

5% металица	72 —
5% народног зајма	73.—
Аустријска златна рента	87.—
Угарска златна рента	107.65
Државни зајам од 1860.	131.—
Акције банчине	820.—
Кредитне акције	270.80
Лондон	117.55
Угарске разтеретнице	94.—
Темишварске разтеретнице	94.¼
Ердељске разтерентице	93 —
Сребро	—.—
Ц. кр. дукати	5.52
Наполеондори	9.33
Немачке марке	57.55

ОГЛАСИ.

С Т Е Ч А Ј.

На троразредној мешовитој вероисповедној школи у општини Десци, (епарх. темишварској. близу код Сегелина) упражњено је место учитеља, на које се овим стечај отвара

Са звањем тим скопчана је годишња плата у износу 400 ф. а. вр. 4 ланца ораће земље, на коју учитељ порез и еквиваленат плаћа, 6 хвати сламе за школску и учитељску потребу и слободан стан.

У дужност учитељу спада осим обучавања деце у прописаним наукама, и повторну школу држати, у цркви појати и перо у црквн. школ. седницама водити.

Од погреба, кад се позове, имаће 50 новч. а кад се опело у цркви држи 1 фор.

Надтицатељи, који ово место получити желе, нека своје сходно прописима инштрујисане молбенице најдаље до 8. (20.) септембра тек. год. овом одбору поднети непропусте. —

Из седнице местног школског одбора, у Демци дана 17 (29.) јуна 1880 год. држане. —

МИЛАН КРАЈОВАН,
2—3 председник.

С Т Е Ч А Ј.

На основу високе паредбе од славног епарх. школ. одбора у Беодри постојећа српска вероисповедна мушка школа са I. и II. раз. претвара се овим у женску школу; услед чега се расписује стечај за учитељицу.

Плата је годишња 300 ф. а. вр. у готовом новцу, 3.8 метара дрва, 3.8 метара сламе, — за школу огрева колико буде потребно — слободан стан са баштом и бунаром.

Учитељица биће дужна, исто као и у свима за школу прописаним предметима, поверену јој женску децу и ручноме раду обучавати.

Оне компстенткиње, које ово место добити желе, нека изволе своје добро снабдевене молбенице најдаље до 10. августа о. г. овоместном шк. одбору поднети.

Из седнице местног школ. одбора држане у Беодри 24. јуна.

АНДРИЈА ПОПОВИЋ, перовођа. 2—2 АВАКУМ ПУШИЋ, председник.

О Б Ј А В А.

Срп. прав. општина ст. бечејска потребује сљедеће послове, односно репарацње на кући баронице Јовића у Ст Бечеју, и то:

1.) зидарски и дунђерски посао — — 1162 ф. 82 н
2.) столарски и браварски посао даље мазање — — — — — — 1123 ф. 7 н
3.) клонферски посао — — — — 258 ф. 18 н.

Пишмарине има се 5% положити, подузимач има ово за 24 сата на 10% повисити.

Посао ће се издавати 3. (15). августа т. г. у девет сати пре подне у Ст. Бечеју у просторијама црквн. општине путем јавне дражбе.

Посао има се најдуже до 3. (15.) октобра текуће године оправити и готово предати.

Остала условија, и предрачун могу се увидети код ове православне срк. општине.

У Ст. Бечеју 24. јула (5. августа.) 1880. 2—2

Гвожђарница

М. КРИТОВЦА СИНОВА У РУМИ

потребује једног млађег гвожђарског помоћника или шегрта. 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Отвара се стечај на основној вероисповедној двокласној школи у Башахиду. Плата је учитељска 442 фор. а. вр, три ланца ораће земље 1. класе на коју црква. општина порез плаћа, слободан леп стан састојећи се из 2 собе, кујне, коморе и подрума са лепом баштом. Од укопа где учитељ позван буде 1 ф. а. вр Учитељу у дужност спада осим редовног предавања у школи и повторну школу држати, у цркви при богослужењу појати и децу у појању обучавати.

Просителји имају своје са нужним сведочбама подкрепљене молбенице до 29. августа т. г. по ст. кал. местном школском одбору поднети.

Из седнице шк одбора држане у Башахиду 20 јула 1880.

ПЕТАР ПЕРИЋ,
2—3 парох и председник мест. шк. одбора.

Оглас.

Уписивање ученика на овдашњој срп. вел. гимназије за шк. годину 188⁰/₁. почиње 30. августа 1880. по р. кал.

Ученици, који први пут у гимназију ступају, имаће искасти, да су свршили главну основну школу.

Уписна такса је 2 ф. 10 н. Школарина 6 ф. на по године и прилог на библиотеку 1 ф. Од плаћања школарине могу бити опроштени само они, који докажу да су сиромашни, да се добро владају и да у наукама добро успевају.

У Новом Саду 9, августа 1880.

ВАСА ПУШИБРК
1—3 управитељ

1—3

У Иригу

издаје се гостионица код Милетића под закуп на годину или на више са седам соба, два подрума, две кујне и штале, обор и башче. Закупници нека се обрате на главној пијаци код г. Александра Ђ. Којадиновића.

Мануфактурна трговина

Д. Ј. ЈОВАНОВИЋА и СТОЈИЋА

у Земуну

потребује два спомоћника и два шегрта од боље куће; имају првенство, који су најмање два гимназијална или реална разреда свршили, нека се изволу обратити. 1—3

КУЋУ

моју под бројем 155 у „петловој улици“ близу пијаце од здравог материјала сграђену продајем из слободне руке. Исто тако продајем и једне добро одржане каруце и један део собњег намештаја.

Услови могу се код мене у горе означеној кући дознати. 1—3

У Панчеву. **Анка Гавриловић** удова.

МЕШОВИТА ТРГОВИНА

Ђ. СУБОТИЋА

у Бошњаци (Славонија)

потребује

једног од млађи спомоћника

који српски, немачки и нешто мађарски говорити знаде (Срби имаду првенство примљени бити). Ступити може 15. августа о. г. по српском. 2—2

Од 1. августа о. г. станује

ЦЕЛОКУПНОГ ЛЕКАРСТВА

Др. ЂОРЂЕ ЛАЗАРЕВИЋ

у Панчеву

у кући г. Добројевића (пређе Нице Барића) на великој пијаци. 2—3

ПРОДАЈА ИМАЊА

У СРБИЈИ.

Из законски узрока није се извршила продаја земаља уз сам Београд постојећи кроз коју тече неисцрпима мека вода. Ове су земље за свако индустријско подузеће, зато који жели ма какву производњу у Србији одпочети, то нек не испушта овако редку прилику а да не дође 11. августа на лицитацију. Ове су земље биле бившег кнеза Карађорђевића.

1—2

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић.

Српска народна задружна штампарија.